

Revista de l'Institut de Tecnificació
Núm. 22 // Desembre 2023

• DUES ALUMNES D'ITEC
REBEN LA DISTINCIÓ PAU

• **ITEC**
SEU DE LA
COMUNITAT STEAM

RECORDEM L'ESTIMAT COMPANYY

• **JULIO
LÓPEZ**

• ENTREVISTA A NÚRIA MARCO,
REGIDORA D'ACCIÓ CLIMÀTICA I MEDI RURAL
I D'EDUCACIÓ DE L'AJUNTAMENT D'AMPOSTA

• L'OLI D'OLIVA:
EL NOU OR LÍQUID DEL 2023?

EDITORIAL

El projecte STEAM a Itec, un projecte significatiu

Aquest és el tercer curs que l'institut participa en el programa d'innovació STEAMCat. Innovar és necessari i si, a més, té el sentit d'ajudar el nostre entorn proper millor que millor.

En la societat occidental actual hi ha una tendència cap a l'aïllament i l'individualisme, cal tornar a fer pinya per tirar endavant reptes complexos treballant en equip. A la filosofia africana hi ha el terme ubuntu, que vol dir "jo soc perquè nosaltres som", és a dir, som comunitat, hem d'empatitzar, cal generositat i respecte mutu. En aquesta línia volem donar a l'alumnat i a la comunitat educativa eines per treballar junts davant els grans problemes que anem detectant per fer-los més petits, més senzills i amb solucions més enriquides i diverses.

STEAM és l'acrònim de Science, Technology, Engineering, Art i Mathematics. Des del món pedagògic, parlem de STEAM per referir-nos a enfocaments globals i transversals que aprofiten situacions contextualitzades i problematitzades per treballar les ciències, la tecnologia, l'enginyeria, l'art i les matemàtiques cercant solucions creatives i crítiques. Ara bé, des del nostre centre entenem l'art com a compendi dels sabers lingüístics, humanístics, esportius i de les ciències socials. Així doncs, els trets característics dels projectes STEAM, al nostre centre, són:

- Mirada polièdrica i multidisciplinària del repte.
- Resolució de problemàtiques d'entorns propers.
- Contextualització dels aprenentatges conforme al currículum de les matèries.

Els projectes STEAM poden tirar-se endavant gràcies al gran equip de professionals que hi ha al centre, i que va ampliant-se cada curs, capaç d'assumir reptes i fer possible la materialització de projectes. El nivell triat per treballar més intensament el projecte és 3r d'ESO. A final de cada trimestre, a més dels projectes anuals, es realitzen projectes concentrats multidisciplinaris, és a dir, amb la presència de totes les matèries. Però no ens quedem a 3r d'ESO, ja que amb els anys hem anat ampliant la metodologia a altres nivells: un projecte d'iniciació concentrat a 1r i 2n d'ESO, el que denominem "tastet", i també un recordatori a 4t d'ESO, en què hi ha també un treball conjunt des de diferents matèries.

Participar en el projecte ens ha permès col·laborar amb altres centres inquiets de Catalunya i adquirir la saviesa dels experts del Departament d'Educació, però també fer xarxa a la ciutat amb altres centres, com l'Institut Montsià, el FabLab i el mateix Ajuntament d'Ampostà. Estem molt satisfets de com va evolucionant el projecte al centre, l'alumnat esdevé més autònom i els aprenentatges són més significatius. I és que el centre d'interès dels projectes està relacionat amb el nostre entorn proper amb temes com ara el consum d'aigua, la mobilitat sostenible, la vida al voltant del nostre riu, la interpretació de les rutes literàries locals, el consum d'energia i el canvi climàtic; així com el foment de les vocacions científiques femenines. Fins i tot ens estem encarant a potenciar també el plurilingüisme i l'aprenentatge en llengua estrangera en els mateixos projectes.

Molta gent treballant de forma conjunta amb l'objectiu d'educar per un món més sostenible, més saludable i més conscient de la potència que genera una comunitat unida, alegre i resilient.

Molt a agrair, molta feina feta i la que ens queda...
Let's do STEAM, fem Itec!

Jordi Montero Aura, cap del Departament de Tecnologia i coordinador del projecte STEAM

Optativa: Comunicació

Professora: Núria Pons

Disseny i maquetació: Carles Caballero

Redacció: Aina Baiges, Jan Baiges, Carla Baiges, Pep Bayo, Tanit Caballé, Mikel Casanova, Romaysae Chetouan, Norah Cid, Aleix Drago, Iona Koppers, Brandon Lasala, Jan Lor, Lilura Lyon, Alejandro Sánchez, Eyden Tomàs i Alba Verdú

Edita: Institut de Tecnificació. Col·labora: AMPA Institut de Tecnificació

Impressió: Pix Express Ampostà

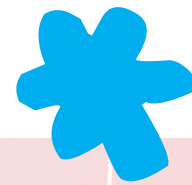
Consell Editorial: Cèlia Albiol, Blanca Anguera, Anna Bel, Pere Andan, Sílvia Cañadó, Carme Ferré, Maite Ferré, Xavi Forné, Miquel Àngel Llorens, Jordi Montero, Benjamí Peris, Ramon Rosales i Lucía Tomàs.

ISSN Edició Digital: 2014-8062 **ISSN Edició Impresa:** 2014-8054

En portada: l'alumna Gala Magrans Páez al centre equestre Frisones de la Cruz, amb el llibre *Un estiu a Borneo*, de Pilar Garriga (Barcanova).

Contraportada: Foto de grup de 1r de Guia A

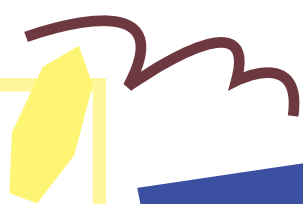
En aquest número tenim:

ACTIVITATS p 2

I SORTIDES

- Jocs de benvinguda
- Taller de primers auxilis
- Xerrada als Mossos d'Esquadra
- Ruta literària Arbó
- Big Fun i TV3
- ITEC, seu de la comunitat STEAM

RECORDEM
JULIO LÓPEZ
p 18-19

p 20-21

L'HORÒSCOP p 12

CURIOSITATS ESPORTIVES

JOCES

SALT

ENRERE

p 13

La vida dona moltes voltes i en aquesta secció farem un salt enrere per buscar exmembres i membres d'Itec

Què hi ha allà? p 14

En el nostre centre tenim una gran diversitat de cultures, descobrim-les!

Entrevista compartida

Dos personatges antagònics respondran les mateixes preguntes. Quines seran les respostes?

p 16

Destaca en... p 17

Una secció per descobrir els talents desconeguts de l'alumnat Itec

ACTUALITAT p 22

Informa't de tot el que passa al nostre voltant

DILEMA p 29

Amb aquest dilema et posem contra les cordes, mulla't!

ESPORTS p 32

La secció més activa de la revista

CELEBRACIONS

- * Setmana Bio
- * Castanyada

p 34

Llegir el món

Recomanacions literàries, cinematogràfiques i musicals

p 35

ACTIVITATS I SORTIDES

Jocs de BENVINGUDA!

A principi de curs, els alumnes de 2n d'ESO van preparar unes activitats al parc dels Xiribecs per als alumnes de primer d'ESO amb l'objectiu de fer-los sentir part del projecte escolar i gaudir dels beneficis de practicar el joc a l'aire lliure.

Al llarg del matí, els alumnes de primer van jugar a jocs com ara el Tres en ratlla, Polis i cacos i Atrapa la bandera. Al marge d'aquesta activitat els alumnes de segon també van mostrar-los les instal·lacions del centre amb un petit recorregut i els van explicar quin és el funcionament de l'institut.

Brandon Lasala, 2 ESO A

TALLER DE PRIMERS AUXILIS

Sabries dir quins són els passos a seguir en cas d'ennuegament o parada cardiorespiratòria?

L'alumnat de grau bàsic va assistir a un taller de primers auxilis per adquirir els coneixements bàsics per realitzar les maniobres de reanimació cardiopulmonar, en cas de parada cardiorespiratòria, i d'Heimlich per fer front a un ennuegament. A continuació expliquem quins són els passos que cal seguir en cas d'ennuegament:

- Animeu la persona a tossir.
- Si deixa de respirar doneu-li 5 cops a l'esquena, amb el palmell de la mà ben obert.
- Si els cops a l'esquena fallen, intenteu realitzar la maniobra d'Heimlich, que consisteix a fer compressions abdominals, amb la persona accidentada dreta.

En lactants menors d'un any no es pot realitzar la maniobra d'Heimlich.

Si la persona perd el coneixement i deixa de respirar amb normalitat, inicieu les compressions toràciques.

Gràcies a això es pot salvar la vida d'una persona.

Jan Lor, 1 ESO A

Ruta literària Arbó

El passat 14 novembre els alumnes de 3r d'ESO van fer la ruta literària Sebastià Juan Arbó per Amposta. Durant la ruta els guies van anar llegint petits fragments dels llibres de Sebastià Juan Arbó i els alumnes van visitar llocs rellevants de la seva vida i obra. Per exemple, van veure la casa on va nèixer l'escriptor i on ara hi ha una placa en el seu honor. També van visitar espais significatius en la seva obra com ara el riu o la casa Carvallo. Arbó va guanyar el premi Nadal de novel·la i gran part de la seua obra ofereix una imatge particular de les Terres de l'Ebre.

Lilura Lyon, 3 ESO A

Taller sobre contaminació

L'AIRE QUE RESPIREM ESTÀ CONTAMINAT

Durant la tercera setmana d'octubre, els alumnes de 1r d'ESO van fer un taller en què experts en meteorologia els van explicar què és la contaminació atmosfèrica.

Durant el taller els professors els van explicar els 3 contaminants atmosfèrics principals: les partícules en suspensió (PM), que es formen pel trànsit, la indústria, les emissions domèstiques o fonts naturals (per exemple, la pols africana), l'òxid de nitrogen (NO₂), que es forma per les emissions a l'aire provocades pel trànsit terrestre, aeri i marítim i la indústria, i l'ozó troposfèric, que és un contaminant

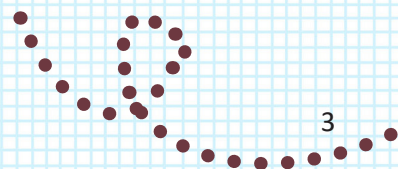
secundari, és a dir, no és emès per cap focus. És d'origen fotoquímic, és a dir, es forma per l'acció de la llum solar i en presència d'òxids de nitrogen i hidrocarburs.

A més, també van fer una activitat en què es demostrava la mala qualitat de l'aire que respirem. Per exemplificar-ho, es van posar unes quantes boles blanques en un pot per representar l'aire pur i s'hi van anar afegint boles negres per a cada contaminant, de manera que en acabar

l'experiment hi havia més boles negres que blanques, cosa que demostrava que l'aire que respirem està contaminat.

Els alumnes també van visitar l'estació meteorològica d'Amposta, que està al camp de futbol herba, i van fer un experiment en què es va representar l'aire pur i l'aire contaminat.

Mikel Casanova, 1 ESO C
Aina Baiges, 1 ESO A

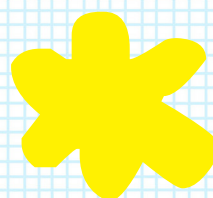

Big Fun i visita a 3

El 3 d'octubre els alumnes de 1r a 3r d'ESO van anar a Barcelona. On anaven aquests alumnes? Juntament amb el professorat de llengua catalana i la coordinadora pedagògica van visitar la famosa TV3! Allà van fer una visita pels diferents platós de televisió, van veure com s'enregistren els programes i tot el que s'ha de preparar abans de gravar una notícia. Van quedar fascinats en veure la cura i preparació que s'ha de tenir per fer una gravació que es resumiria en una notícia de només 5 minuts. Però aquí no es va acabar l'excursió.

Després del comiat de TV3 van anar cap al centre de Barcelona per veure un museu, però no un qualsevol, sinó el museu Big Fun. Aquest museu, tal com diu el nom, és una diversió. Pintures basades en aliments, sales de terror, simulacions de l'espai, amb els estels i planetes, figures abstractes... L'experiència va ser molt entretinguda, ja que no només van viure una bona experiència sinó que també van emplenar la galeria del mòbil de fotos increïbles i surrealistes.

Lilura Lyon, 3 ESO A

Xerrada informativa als mossos d'esquadra

Els alumnes de 3r d'ESO i grau bàsic van tindre l'oportunitat de rebre una xerrada informativa a la comissaria dels Mossos d'Esquadra. La xerrada es va fer per informar i conscienciar l'alumnat que tots els actes tenen conseqüències.

En la xerrada es van tractar diversos temes com ara les drogues, les baralles, la possessió d'armes blanques, internet... Tots eren temes que són d'interès per als jòvens amb l'objectiu de conscienciar-los i ajudar-los en el seu futur. Els agents que van fer la xerrada van interactuar amb els alumnes fent-los moltes preguntes i demanant-los l'opinió. La xerrada va ser molt dinàmica i interessant.

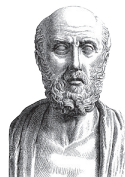
ORLA DE L'HERÈNCIA GREGA

TALES DE MILET
624 aC - 546 aC
Primera demostració d'un teorema de geometria.

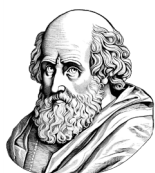
PITAGORES DE SAMOS
582 aC - 500 aC
En un triangle rectangle la suma dels quadrats dels catets és igual al quadrat de la hipotenusa.

HIPOCRATES DE COS
460 aC - 377 aC
Fundador d'una escola de medicina que publicà un corpus d'aquest art amb el manifest ètic de la professió.

LEUCIP DE MILET
440 aC - 430 aC
Creieren que el món estava format per àtoms físicament indivisibles

ARQUIMEDES DE SIRACUSA
287 aC - 212 aC
Inventor del caragol helicoidal (caragol d'Arquimedes).
Descobridor del principi de flotació i les densitats relatives.

ARISTOTIL D'ESTAGIRA
384 aC - 322 aC
Primer zoòleg que organitzà les classes d'éssers vius.
Estudià les causes de la cinemàtica dels cossos.

EUCLIDES D'ATENES
330 aC - 260 aC
Sistematitzà proposicions i demostracions de geometria en un llibre de text.

ARISTARC DE SAMOS
310 aC - 230 aC
Va ser el primer a proposar un sistema solar heliocèntric.

CLAUDI PTOLEMELI
85 - 165
Estimació de la distància mitjana de la Lluna a la Terra molt aproximada al valor modern.

ERATOSTENES DE CIRENE
284 aC - 194 aC
Primera demostració d'un teorema de geometria.

Durant el primer trimestre del curs, els alumnes de Cultura clàssica de 4t ESO han conegut de prop l'herència grega a la civilització occidental. També s'han apropiat, d'una manera lúdica, a aspectes que ja han perdut actualitat com ara el vestit. En aquestes imatges es capta el moment en què posen davant altres companys de classe.

Fernanda García-Amorena, professora de Cultura clàssica

Barranc al riu Canaletes

El passat octubre els alumnes de 2n de Guia de l'Institut de Tecnificació van fer una sortida al riu Canaletes amb l'objectiu de posar en pràctica algunes maniobres de descens de barrancs sense corda. Per realitzar el descens els alumnes van haver d'adquirir coneixements sobre el barranc com ara les característiques, el recorregut més segur, el retorn, els perills i la dificultat del barranc.

Durant el trajecte l'alumnat va haver d'enfrontar-se a algunes dificultats com per exemple la temor a fer salts des de cascades, entrar dins dels sifons o la temor a l'altura. Una altra dificultat va ser la temperatura de l'aigua, ja que en estar molt freda pot causar hipotèrmies.

Per executar l'activitat van fer servir materials com ara neoprens, sabates de tacs i cascs. Per poder practicar es van organitzar en grups de quatre de manera que tots els alumnes anaven fent de guies per complir l'objectiu d'aprendre a fer maniobres sense corda. Tota l'activitat va estar supervisada pels professors Xavi Conesa i Albert Reverter.

Carla Baiges, 2 ESO B

PINTURES RUPESTRES A L'ERMITA DE LA PIETAT

El passat octubre, l'alumnat de 1r d'ESO va fer una sortida des de l'assignatura de Ciències socials per visitar les pintures rupestres de l'ermita de la Pietat a Ulldecona. L'objectiu de la sortida era aprendre sobre la vida a la prehistòria.

La sortida va constar de dues activitats: un taller i una visita a les pintures. En el taller sobre el sílex els alumnes van aprendre com s'afilava el sílex que feien servir per construir eines de caça. Per fer-se una idea cada alumne va agarrar un sílex i una pedra que va utilitzar per colpejar el sílex fins a afilar-lo.

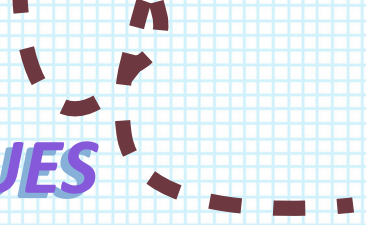

En la visita van mirar un vídeo sobre com els antics habitants pintaven les pintures. Després van pujar als abrics per veure les pintures rupestres i aprendre sobre la vida dels antics habitants. Com que les pintures no es veien molt bé van haver d'utilitzar un làser especial per poder-les veure correctament.

Mikel Casanova, 1 ESO C

PARELLES LINGÜÍSTIQUES

Núria Reverter: “Estem plenament convençuts que aquestes parelles lingüístiques impulsaran els aprenents a trencar definitivament la barrera de parlar el català.”

Núria Reverter és professora de català i coordinadora LIC. Amb el projecte Mou la llengua té l'objectiu d'ajudar els alumnes de l'aula d'acollida a millorar el català mitjançant una activitat de parelles lingüístiques.

1. De què tracten les parelles lingüístiques?

Les parelles estan formades per un alumne de 4t d'ESO catalanoparlant i per un alumne d'aula d'acollida que ha de millorar el català oral. L'alumnat de 4t voluntari exerceix aquesta tasca en el marc de la matèria de Servei Comunitari.

2. Quin és l'objectiu d'aquesta iniciativa?

L'objectiu és que els alumnes aprenents de català perden la por a xerrar en català i el parlen cada cop amb més fluïdesa i seguretat. Que parlen bé el català per integrar-se millor a la vida d'Ampostà o del nostre territori.

Per als voluntaris de 4t l'objectiu és servir i ajudar als alumnes aprenents i cultivar habilitats com l'escolta, la paciència i l'interès per les persones de l'entorn.

3. Com s'han triat aquestes parelles?

El tutor de l'aula d'acollida i la professora de català de 4t, en alguns casos, han seguit criteris d'afinitat, gènere, llengua materna, edat i habilitats socials. Però tampoc hi havia un criteri únic a seguir, sinó que en un taller de formació previ a l'inici del projecte es va provar un tipus d'emparellament a l'atzar i en la majoria dels casos els aprenents i voluntaris van voler mantenir la parella.

4. Creus que això afectarà positivament el progrés dels xiquets i xiquetes de l'aula d'acollida?

Sí. El tutor d'aula d'acollida i jo estem plenament convençuts que aquestes parelles lingüístiques impulsaran els aprenents a trencar definitivament la barrera de parlar el català perquè els alumnes voluntaris els hauran donat eines per vèncer pors i inseguretats.

Però sobretot, seran nous parlants del català perquè mentre xerraran amb la parella riuran, s'escoltaran, compartiran i experimentaran emocions positives. I associaran el català a aquesta bona experiència.

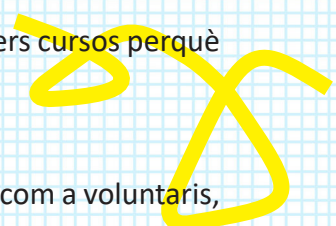
5. Creus que aquest projecte es continuarà fent durant alguns anys més?

L'objectiu del professorat del Departament de català és que hi haja continuïtat en propers cursos perquè creiem que és una bona iniciativa.

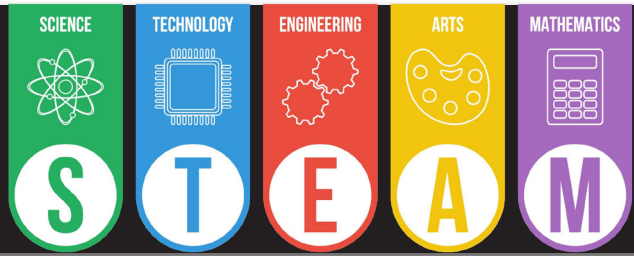
6. Quants alumnes participen en aquesta iniciativa?

L'alumnat d'aula d'acollida de tots els cursos d'ESO, dues alumnes de 1r de Batxillerat i, com a voluntaris, 10 alumnes de 4t ESO A i B.

Alejandro Sánchez, 2 ESO C

ITC SEU DE LA COMUNITAT

El dia 25 d'octubre l'Institut de Tecnificació va acollir la primera trobada del curs de centres participants en el projecte d'innovació STEAMCat.

Durant la jornada, els professors dels 14 centres de la comunitat STEAM de les Terres de l'Ebre i del Baix Camp van poder aprendre sobre el Desing Thinking, gràcies al Fablab d'Amposta, a la biblioteca del centre.

Iona Koppers, 2 ESO B

Viatge a Alemanya

Dia 1. Dilluns 16 d'octubre

Després de reunir-nos a l'institut i revisar que portàvem la documentació vam iniciar el viatge cap a Alemanya. El vol va durar dues hores i a Stuttgart vam agafar un tren cap a Remseck. Quan vam arribar a l'institut dels alemanys ens van fer una benvinguda, ens vam retrobar amb la parella alemanya i vam fer un dinar de benvinguda a la cafeteria.

Dia 2. Dimarts 17 d'octubre

Al matí, ens van ensenyar l'institut i vam menjar diferents menjars típics d'Alemanya, és a dir, vam fer un esmorzar especial. Després, vam agafar l'autobús cap a Ludwigsburg i vam anar a passejar i visitar la ciutat. Per finalitzar el dia vam anar de compres i vam tornar a Remseck.

Dia 3. Dimecres 18 d'octubre

Dimecres vam anar a l'institut per conversar amb els companys a la biblioteca. Al cap d'una estona vam anar a fer una ruta caminant pel costat d'un riu que tenia un entorn ple d'arbres i vegetació. Vam arribar fins a Ludwigsburg, el poble que havíem visitat els dies abans amb bus, però aquest cop el vam descobrir caminant. Un cop allí vam agafar el bus de tornada i la resta de la tarda vam estar amb les famílies alemanyes.

Dia 4. Dijous 19 d'octubre

Dijous vam agafar el bus amb els companys alemanys i vam anar a Ulm. Ens van fer una visita guiada per dins de la catedral més alta d'Europa i ens van explicar la seva història i característiques. També ens van portar per la part antiga de la ciutat per explicar-nos la seva història. Després ens van deixar sols per poder anar a dinar i anar de compres.

Dia 5. Divendres 20 d'octubre

Divendres vam anar al museu de la Mercedes. Allà vam veure diferents models de cotxes, des dels més antics fins als més moderns i futuristes. Després, vam tenir temps lliure per Stuttgart i vam dinar a la ciutat. A la tarda vam tornar a l'escola per retrobar-nos amb els companys alemanys. Alguns dels alemanys havien anat a Stuttgart i es van quedar allà amb la seva parella d'intercanvi. A la tarda vam estar amb les famílies.

Dia 6. Dissabte 21 d'octubre

El cap de setmana el va passar cadascú amb la seva família alemanya fent turisme o coneixement els costums alemanys. A continuació us expliquem algunes de les coses que vam fer durant el cap de setmana:

Marcel: Va anar a patinar sobre gel i va passar temps amb la família. A la tarda va tenir l'oportunitat de veure un partit de bàsquet amb altres companys.

Marta: Al matí va anar a Aldingen per veure un partit de futbol. Allà va coincidir amb altres companyes i després va anar de compres. A la tarda va anar a veure el partit de bàsquet.

Laia: Va anar tot el dia al centre comercial i a la nit va anar a passejar per Stuttgart i també a un riu per passar l'estona.

María: Va anar a un poble proper a Stuttgart per fer diferents activitats, va dinar a un restaurant de menjar típic i també va anar de compres.

Dia 7. Diumenge 22 d'octubre

Marcel: Al matí va anar a un mirador per a veure les vistes de Stuttgart, després va fer gofres amb la família i va passar un temps amb ells. A la nit van anar a sopar amb altres alemanys.

Marta: També va anar al mirador per veure Stuttgart, va dinar a casa de l'àvia de la seva companya alemanya i a la tarda va estar a casa amb la família.

Laia: Al matí va visitar el castell de Ludwigsburg amb la família i va dinar allí, després va anar a casa. A la nit va anar a sopar a un restaurant que feien menjar típic alemany.

María: Va jugar amb la família a jocs de taula i amb els conills de l'alemanya. Més tard, es van fer màscares facials mentre miraven una pel·lícula en anglès. A la tarda van anar a una festa típica alemanya.

Dia 8. Dilluns 23 d'octubre

Dilluns al matí era l'últim dia del viatge, ens vam haver d'acomiar dels pares d'acollida i donar-los les gràcies per aquella setmana. Aquell matí vam anar al zoo Wilhelma i vam veure tota mena d'animals. Al migdia, vam dinar a la cafeteria de l'institut amb els alemanys i ens vam acomiar amb molta emoció i algun plor. Després vam emprendre el viatge de tornada que, tot i haver de fer front alguns imprevistos, va anar bé i vam arribar a l'institut on ens esperaven les famílies amb ganes de veure'ns.

Laia Castellà, Norah Cid, Marcel Luque, Marta Serra, Maria Cuesta i Clàudia Carbó, 2n i 3r d'ESO

L'HOROSCOP

69

PROFESSORAT

Del 25 de desembre al 12 de gener

Aquest trimestre és molt probable que professors de l'Institut de Tecnificació trobeu l'amor de manera inesperada. Pel que fa a la salut, us trobareu bé, però pot ser que us constipeu, així que és millor que us abrigueu durant l'hivern. Quant a l'economia, us anirà molt bé, però heu d'anar amb compte i no córrer riscos. Aquest trimestre les llunes estan alineades amb Saturn, això vol dir que teniu una gran oportunitat per ser empàtics i bones persones. En general us anirà bastant bé.

PAS

Del 25 de desembre al 12 de gener

Heu d'anar amb compte amb l'amor perquè tal com pot vindre se'n pot anar. El trimestre serà molt fàcil perquè econòmicament us anirà molt bé sempre que no caiguen en alguna trampa. Amb la salut, tal com passa amb els professors, haureu de vigilar i cuidar-vos. Com diuen les cartes del tarot aquest semestre haureu d'anar amb compte de no caure en estafes telefòniques i intentar no passar per sota d'unes escales.

Iona Koppers, 2 ESO B

JOCS

SOPA DE LLETRES

C	S	P	U	F	C	O	P	T	U	X
E	R	L	A	A	E	F	S	E	A	N
L	E	R	D	P	S	A	G	N	U	E
E	I	E	T	O	T	M	H	A	U	U
B	S	G	O	L	R	Í	D	W	J	A
R	M	A	R	G	E	L	O	U	L	W
A	A	L	T	A	L	I	L	Q	T	A
C	G	S	E	C	L	A	Ç	D	I	K
I	S	P	L	F	A	O	O	N	Ó	N
Ó	R	B	L	X	S	Y	S	O	M	C

CELEBRACIÓ REIS MAGS REGALS
TORTELL ESTRELLA FAMÍLIA
DOLÇOS TIÓ NEU

* solucions a la pàgina 37

CURIOSITATS ESPORTIVES

- Sabies que el futbol no és l'esport que més es practica? L'esport més practicat és la natació, amb 1.500 milions de persones.
- La selecció de futbol del Brasil és l'única que ha participat en tots els mundials fins al dia d'avui, des que es va estrenar l'any 1930.
- Des dels Jocs Olímpics de Tòquio 2020 s'han afegit 5 esports: Karate, escalada esportiva, surf, skateboard i softbol.
- El partit més llarg de la història del tenis va ser al torneig de Wimbledon l'any 2010, amb una durada d'11 hores i 6 minuts.
- L'any 1971, Alan Shepard va ser el primer astronauta que va jugar a golf a la lluna.

Jan Lor, 1 ESO A

SALT ENRERE

EN AQUESTA OCASIÓ PARLAREM DE BENJAMÍ, UN PROFESSOR DE BIOLOGIA DE L'INSTITUT DE TECNIFICACIÓ.

Benjamí Peris:

“Amb esforç i voluntat tot es pot superar”

Benjamí va anar a la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona (UB) l'any 1982. Just quan ell va arribar s'iniciava el funcionament d'aquesta facultat, ubicada a l'Av. Diagonal de Barcelona.

Mentre estudiava a la UB va treballar de cambrer i fent classes de repàs. Abans d'acabar la carrera, l'any 1986, el van contractar a INIBSA (empresa de productes antimicrobians i desinfectants d'ús hospitalari). El que realment volia, però, era ser científic, per això va començar a fer repàs i classes, ja que per a ser científic necessitava ser professor d'universitat.

Com a professor de secundària ens explica que ha estat en diferents centres. Primer, a l'Institut Pep Ventura de Badalona, al Blanca d'Anjou del Perelló, a l'Institut de Roquetes, l'Institut de Deltebre, l'Institut de les Planes a Santa Bàrbara, l'Institut Ramon Berenguer IV d'Amposta, l'Institut Montsià i actualment a l'Institut de Tecnificació.

La part més complicada de la seva vida professional va ser quan va entrar a la Facultat de Medicina com a professor d'Anatomia i Embriologia Humanes sent biòleg, fent autòpsies i disseccions, i aprenent sobre anatomia humana sense saber-ho ni agradar-li massa al començament. Però, tot i això, ens conta que amb esforç i voluntat va aconseguir superar les primeres pors i inseguretats davant les classes pràctiques que oferia als estudiants de medicina de 1r i 2n curs a les sales de disseccions.

Al marge de la biologia Benjamí és un aficionat a la música. De jove va formar part d'algunes bandes de rock, en concret de tres. Als inicis ell era el cantant, però després va aprendre a tocar la guitarra elèctrica de manera autodidacta i exercia com a cantant, compositor i guitarrista. Les bandes on va estar van ser: Tret (Amposta), Eclectopia (Amposta) i En busca i captura (Santa Bàrbara).

Eyden Tomàs, 2 ESO A

Què hi ha allà?

Plats típics d'hivern d'arreu del món

Mame Diarra Fall

Un plat que mengen molt al Senegal és el **thieboudienne**. El plat està fet a base d'arròs amb peix, carlota, pèsols i carn feta al foc amb una cassola.

Senegal

Alba Verdú, 2 ESO A
Carla Baiges, 2 ESO B

Moussa Amraoui

El plat típic del Marroc és el cuscús, un preparat amb farina de blat de moro o d'arròs amb pimentó roig, pimentó verd, ceba, all, carlota, carabassó, cigrons i safrà. Es pot menjar tot l'any.

Ucraïna

Romania

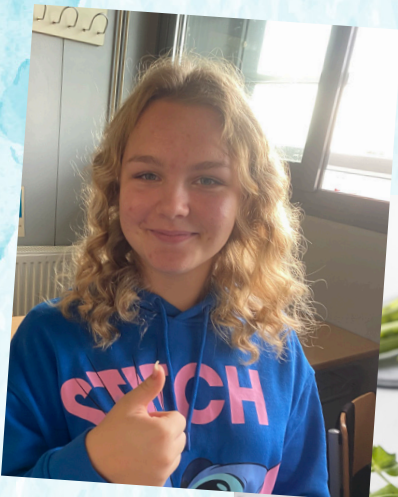
Maria Mihaela Ciobanu

L'ensalada biof es pot menjar tot l'any, però especialment es menja a l'hivern. Aquest plat típic de Romania porta patata, ous, pèsols, pastanaga, pebrot, oliva i carn de pollastre. També s'hi pot afegir mostassa.

Myroslava Voloshchuk

A Ucraïna el plat típic de l'hivern és el borsx, una sopa feta amb carn, patates, ceba, col, pèsols i pastanaga.

Entrevista compartida

Roger Conde: "Crec que en cap situació s'hauria d'aplicar l'eutanàsia, la vida està per sobre de tot"

Eyden Tomàs: "És raonable demanar l'eutanàsia quan pateixes una malaltia que et fa sofrir"

Eyden Tomàs és alumne de 2n d'ESO i Roger Conde és un alumne de segon de batxillerat. Alejandro Sánchez, Aleix Drago i Pep Bayo signen l'entrevista.

Estàs a favor de l'eutanàsia?

R: No

E: Sí, perquè així la gent té una mort en pau.

Té dret un pacient a decidir el final de la seva vida?

R: En la meua opinió no.

E: Sí, perquè és un dret de la persona.

El metge té algun deure de respondre a aquesta petició?

R: Considero que no, els metges han de salvar vides i no treure-les.

E: Sí, perquè és un dret que té el pacient.

L'estat ha de donar suport a la voluntat del pacient? Per què creieu que la gent demana l'eutanàsia?

R: Personalment no, s'ha de preservar la vida d'una persona costi el que costi.

E: Sí, perquè dona una solució als pacients que pateixen. Crec que la gent la demana per no seguir soffrint.

Els familiars han d'acceptar la decisió del familiar?

R: Una persona que està tan malalta possiblement no està en les condicions de raonar adequadament, per tant la família no ha de respectar la seva opinió.

E: Sí, perquè el malalt té dret a decidir per ell mateix.

En quina situació creus que seria raonable demanar l'eutanàsia?

R: No s'hauria d'aplicar l'eutanàsia en cap situació, la vida sempre està per sobre de tot. S'haurien de donar recursos perquè la gent amb aquesta situació pugui viure de la millor manera possible.

E: Quan pateixes una malaltia que et fa sofrir.

S'hauria de demanar consell a un professional? Per què?

R: Considero que un professional en un cas extrem és qui ha de prendre la decisió i mai el pacient perquè no té els coneixements mèdics ni pertinents per poder decidir.

E: Sí, perquè pot analitzar la situació i aconsellar millor.

Què pensen dels països que estan en contra de l'eutanàsia?

R: Jo crec que és el millor que fan, els metges han de salvar vides

E: Ho haurien de valorar i pensar en els seus habitants.

Què li dirien a algú que vol l'eutanàsia?

R: Li diria que abans de fer-ho busqui altres vies per poder pal·liar el seu sofriment i que valore el regal que suposa la vida.

E: Que ho valori i que s'assessori bé. I que, un cop informat, prengui la decisió que vulgui.

Destaca en...

Benvinguts a la 1a edició de Destaca en...

En aquesta edició la protagonista és Anna Garcia, alumna de 4t ESO B. El seu talent és ser excel·lent amb el cant. Segons explica, quan tenia tres anys la seva mare li cantava la cançó "El cocinero" i així li va començar a agradar el cant. Va anar dos anys a classes i va intentar entrar a la "Voz", però tot i que va quedar quarta no va aconseguir entrar al concurs. On sí que va poder participar va ser al concurs de karaoke de l'institut i va quedar primera. Ens conta que la seva cançó preferida és "Vas a quedarte", d'Aitana. Amb aquesta cançó va descobrir que cantava molt bé. També explica que el seu èxit més gran va ser a la Ràpita, on va cantar i guanyar un trofeu. Anna explica que cantar la fa feliç perquè l'ajuda a desestressar-se juntament amb el ball i el gimnàs.

Mikel Casanova, 1 ESO C
Eyden Tomàs, 2 ESO A

RECORDEM

"SEMPRE ENS MIRAVA AMB ALEGRIA."

"Quan vaig començar les classes vaig començar súper desmotivats. No volia corregir els exercicis per temor de fer-los malament, però tu em vas dir que no passava res si m'equivocava. Recordo el dia que vas gravar un vídeo en què deies: Mireu els de grau bàsic com si que treballen i fan faena".

"Gracias por los consejos que me dabas cada día y los momentos compartidos. Siempre te llevaré en mi corazón como el mejor profesor que he tenido y como un gran amigo."

"Julio, una persona molt amable, un profe espectacular, una persona riallera, una persona que sempre t'intentava ajudar. Però sobretot em quedo amb tot el que m'ha ajudat com a profe i com a persona."

"Enyorarem les classes amb tu, les teues bromes i les teues ganes d'ajudar-nos."

"Recordaré com ens enfadàvem un amb l'altre pel Barça i el Madrid. Teniem pendent d'anar al pavelló a veure't jugar com quan eres jove i feies de porter. T'enyorarem moltíssim."

JULIO LÓPEZ

Com a directora de l'institut, em sento honrada d'expressar aquestes paraules en nom de tots els qui van compartir el seu camí i van aprendre de la seva saviesa. Julio va ser més que un company; va ser un referent, un guia i un amic. La seva dedicació a l'educació i l'amor que sentia pels seus alumnes eren palpables a cada classe que impartia, inspirant els estudiants de grau bàsic a aconseguir els seus somnis i a formar-se com a persones madures.

Recordarem Julio per la seva paciència, el seu somriure encoratjador i la seva habilitat per convertir fins i tot els moments més desafiants en oportunitats d'aprenentatge. Sempre estava disposat a escoltar, aconsellar i brindar suport a qui ho necessitava.

En aquest moment de pèrdua, recordem aquestes paraules: "El coneixement és una llum que mai s'apaga, i cada estudiant que il·luminem porta aquesta llum amb ell". Seguim encenent aquesta llum en honor a la seva memòria.

Reposa en pau, Julio. Sempre et recordarem amb gratitud i estima.

Celia Albiol Matamoros

Directora

Tu ho posaries?

Durant tota la humanitat s'han anat creant noves modes i maneres de vestir, cosa que avui en dia no ha canviat. En aquesta secció mostrarem dissenys innovadors creats per diversos dissenyadors durant la història.

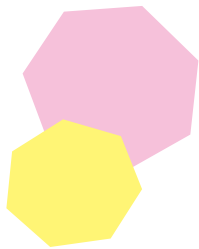
Aquesta creació va ser dissenyada per André Courrèges, qui estava obsessionat a fer una moda sobre el sistema solar. En la col·lecció de Space Age, del 1964, hi ha aquest disseny interessant i únic. Entre moltes de les seves peces, la xica lunar és la que destaca per la seva diversitat de colors i desproporció. La pregunta és, tu te la posaries durant el teu dia a dia?

Karl Lagerfeld, el dissenyador d'aquest vestit platejat, va utilitzar perles, botes lunars de purpurina, estampats translúcids entre altres materials per donar un aspecte de coet. Aquest disseny es va mostrar a la passarel·la tardor-hivern de Chanel el 2017.

Les capes d'aquest vestit amb la seva coloració i nombrosos tons blavosos no és una creació qualsevol d'Iris Van Herpen. Descrita com a "tecnologia punta" i "ciència-ficció", és una de les seves primeres creacions fetes amb impressió 3D. L'artista es va inspirar en l'espai exterior i va basar els seus dissenys en un atlas d de les estrelles. Una col·lecció de cartografia celestial que intentava representar mitjançant gràfics allò que podria ser vist més enllà de la simple vista. En mans de Van Herpen això ens va portar uns vestits futuristes dissenyats en col·laboració amb l'abans enginyer de la NASA i ara artista Kim Keever.

Lilura Lyon, 3 ESO A

ACTUALITAT

Informa't de tot el que passa
al nostre voltant

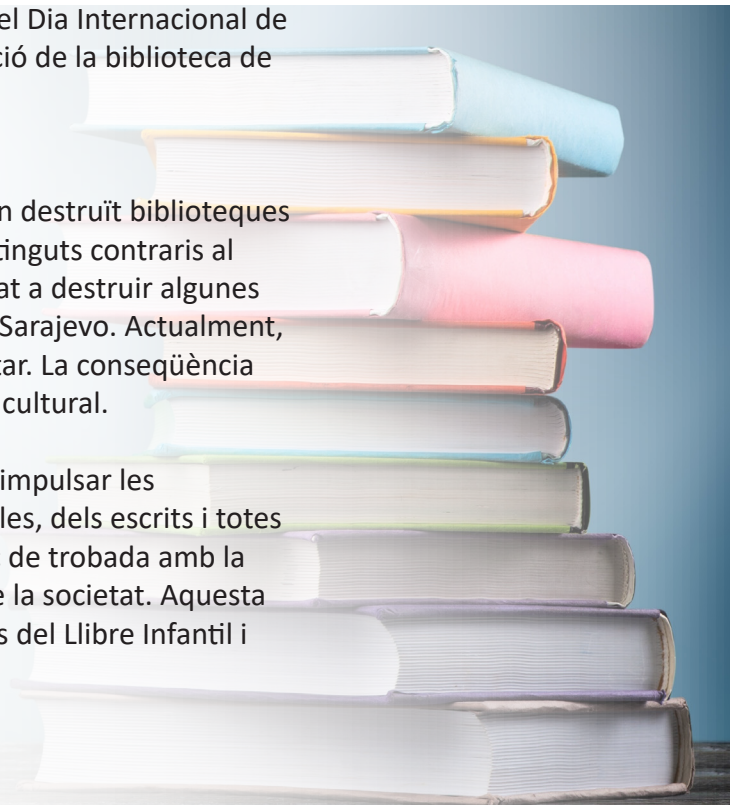
El Dia Internacional de les Biblioteques

Cada any, des del 1997, el 24 d'octubre se celebra el Dia Internacional de les Biblioteques en què es commemora la destrucció de la biblioteca de Sarajevo.

Al llarg de la història, en les diferents guerres, s'han destruït biblioteques amb l'objectiu de destruir els documents amb continguts contraris al poder del moment. En algunes guerres s'han arribat a destruir algunes biblioteques importants com ara la de Vijećnica, a Sarajevo. Actualment, aquesta biblioteca ha estat restaurada i es pot visitar. La conseqüència que suposa destruir-les és la pèrdua del patrimoni cultural.

L'objectiu de la jornada és recordar la necessitat d'impulsar les biblioteques com a resguard de la cultura dels pobles, dels escrits i totes les creences, fer-les visibles a la societat com a lloc de trobada amb la cultura i el coneixement, i com a eina de millora de la societat. Aquesta iniciativa la va iniciar l'Associació Espanyola d'Amics del Llibre Infantil i Juvenil.

Jan Baiges, 1 ESO A

Les alumnes Noa Hierro i Judith Pàmies premiades en el concurs El Gust per la Lectura

El passat 28 de setembre les alumnes Noa Hierro i Judith Pàmies, alumnes de 1r de batxillerat, van rebre el premi del concurs El Gust per la Lectura pel pòdcast que van fer el curs passat sobre l'obra teatral "L'Héroè", de Santiago Rusiñol. El premi consistia en un val per adquirir un lot de llibres a la fira de La Setmana del Llibre en Català. El centre també va ser premiat amb un val per a la compra de llibres per a l'institut.

Jan Baiges, 1 ESO A

L'oli d'oliva, el nou or líquid del 2023?

El debat sobre el preu de l'oli d'oliva al nostre país està molt present avui en dia. Per què? Bé, Espanya és el productor més gran d'oli d'oliva del món, produeix entre el 40 % i 55 % de la producció mundial. Tot i que Estònia és el país d'Europa on el litre d'oli d'oliva verge extra és més car, amb 13,7 €/l, el litre d'oli més barat en l'àmbit d'Europa és el d'Irlanda, amb 4,7 €/l, una dada que de primeres pot sobtar, en ser el país irlandès un dels més cars d'Europa.

Però si donem un cop d'ull a la situació dels països propers, veurem que en l'últim any on ha pujat més el preu de l'oli és a Espanya i Portugal, amb un 52 % i 45 % respectivament. En canvi, Romania és el país europeu on el preu de l'oli d'oliva s'ha mantingut més constant, un 7,3 % per ser exactes. Espanya és un país on la demanda d'oli és molt elevada perquè és un producte molt consumit, de mitjana uns 10 l l'any per habitant. En canvi, a Irlanda i als països del nord d'Europa no és elevat el consum d'aquest producte.

Però, es nota la diferència de preus entre països veïns? Segons les estadístiques, a Continent, una cadena de supermercats portuguesos, l'oli d'oliva verge extra pot trobar-se per 6,77 €/litre. En canvi, als supermercats espanyols, com Carrefour, està a 8,49 €/litre, o a 8,50 €/litre en el cas de Mercadona. És a dir, un 21 % de mitjana més barat al país veí.

Bé, molts es pregunten d'on neix aquesta diferència de preus i més sent nosaltres el principal productor mundial d'oli. Doncs segons els envasadors Asoliva i Anierac, es deu a una raó molt senzilla: el ritme de venda d'oli entre els dos països no és el mateix, per ser exactes Portugal ven menys oli. Això ha permès mantenir els preus de l'estoc ja existent més temps. Però clar, quan l'OOVE (oli d'oliva verge extra) sigui ja de la nova campanya, previsiblement pugin allí. L'oferta d'oli d'oliva verge extra a Espanya aquesta campanya ha baixat molt en haver-hi hagut una mala collita a tot el país, des de seques a gelades. Tenint en compte aquestes dades, la gent optarà per un ús més reduït de l'oli d'oliva i emprarà oli de gira-sol o productes substitutius. També caldrà tenir en compte els factors meteorològics per a la següent temporada, ja que en aquesta han estat decisius en el preu actual.

Hi ha prediccions d'experts que suggereixen una baixada dels preus si les collites són millors que les d'aquest any mentre que d'altres defensen una lenta estabilització dels preus. Però en la meva opinió, no és una bona opció fixar un preu màxim per l'oli d'oliva, ja que el que succeiria seria que la demanda es mantindria molt elevada i el que baixaria seria l'oferta, així un cop més encarint el preu de l'oli.

Teo Sánchez, 1 batxillerat E

Es pot créixer infinitament?

L'alumnat de 1r de batxillerat ha respost a aquesta pregunta feta a classe d'Economia. Aquí un tastet de les seves respostes.

"Jo penso que no, ja que arribarà un moment el qual ja no puguem produir res més a causa de la limitació de recursos."

Anaïs Borràs Salvans
1r de batxillerat -E-

"Jo crec que no, no es pot créixer infinitament en un món finit amb recursos limitats. El creixement econòmic infinit en un món amb recursos limitats a llarg termini és insostenible."

Angelina Catania Martínez
1r de batxillerat -A-

"No, ja que la població no para de créixer, amb la qual cosa també creixen les seues necessitats. En algun moment els recursos a la Terra s'acabaran per molt ben gestionats que estiguin, són limitats. Serà major la necessitat humana a la quantitat de recursos."

Aritz Fernández Terrón
1r de batxillerat -E-

"No, no es pot créixer infinitament en un món finit, ja que els recursos naturals són limitats (el petroli, els metalls, l'aigua dolça i molts altres). A més, l'extracció i l'ús de recursos tenen un impacte ambiental significatiu, incloent-hi la contaminació, la pèrdua de biodiversitat i el canvi climàtic."

Noa Hierro Talarn
1r de batxillerat -A-

"No es pot créixer infinitament en un món amb recursos limitats. A més, un creixement infinit també podria tenir conseqüències negatives, com ara l'augment de la contaminació."

Sheila Lamaallam Guerrero
1r de batxillerat -A-

"Sí, sí que es pot sempre que utilitzem els recursos amb cura, optant per energies renovables i tenint en compte la salut del planeta."

Adrià Gombau Romani
1r de batxillerat -A-

"No, avui en dia està cada vegada més demostrat que la Terra està sobrepassant els seus límits. Des del segle XVIII, s'ha transformat el 45 % del territori del planeta. Avui dia, les ciutats ocupen el 2 % de tots els continents i creixen a un 0,25 % anual. A l'últim segle, la població s'ha quadruplicat i continua creixent un 1 % cada any i el consum energètic i d'aigua per persona s'ha multiplicat per 20 (dades extretes del diari "El Mundo"). Amb aquestes dades vull demostrar el que argumentaven molts economistes com John Stuart Mill o Joseph Schumpeter: l'acumulació indefinida no és possible i tard o d'hora vindrà l'estancament."

Rut Sanz Forés
1r de batxillerat -A-

Majoritàriament, la resposta és que no es pot créixer infinitament en un món amb recursos finits. No obstant això, aquestes respostes les van donar abans de l'explicació del professor. I tu, què n'opines?

RECEPTES!

GALETES DE GINGEBRE

Temps: 1 h i 40 minuts aprox. Dificultat: Mitjana

INGREDIENTS:

3 tasses de farina
Una cullerada de gíngebre
Un polsim de sal
200 g de mantega a temperatura ambient
Mitja tassa de sucre morè
Mitja tassa de sucre de llustre
1 cullerada de suc de llima
Una cullerada de melassa o mel

PREPARACIÓ:

1. Preescalfeu el forn a 180° amb paper de forn.
2. Mescleu la farina, la sal i el gíngebre en un bol.
3. En un altre bol barregeu la mantega fins que estigui a punt de pomada.
4. Afegiu-hi la mantega, el sucre morè i mescleu-ho molt bé amb la melassa.
5. A poc a poc mescleu la farina fins que es formi una massa.
6. Estireu la massa amb una mica de farina perquè no s'enganxi i amb un motlle feu la forma de les galetes.
7. Poseu les galetes al forn i fornegeu-les durant 12-14 minuts.

TORRÓ DE XOCOLATA

Temps: 4 h i 30 min Dificultat: Fàcil

INGREDIENTS:

200 g d'ametlles torrades
200 g de xocolata de rebosteria
1 cullerada de Nescafé soluble

PREPARACIÓ:

1. Poseu la xocolata en un cassó i desfeu-la al bany maria.
2. Quan estigui ben desfeta afegiu-hi el Nescafé i les ametlles torrades.
3. Remeneu fins que tot estigui ben integrat.
4. Aboqueu la mescla en un motlle prèviament forrat amb paper de cuina.
5. Deixeu-ho a la nevera durant 3 o 4 hores.

La guerra Israel-Gaza i el Conveni de Ginebra

En l'optativa Pau, justícia i corresponsabilitat, de 2n de batxillerat, el professor Ramon Rosales ens va proposar identificar notícies aparegudes als mitjans de comunicació sobre la guerra Israel-Gaza i avaluar si les accions militars dutes a terme pels bàndols contendents en aquest conflicte compleixen els acords del Conveni de Ginebra, relatiu a la protecció deguda a les persones civils en temps de guerra (1949).

Us presento el resultat del meu treball.

NOTÍCIA	DRET QUE NO ES RESPECTA
<p>Els terroristes de Hamas en la incursió a territori Israelità i el segrest de nens.</p> 	<p>El dret de la Conferència de Ginebra que no es respecta és: La presa d'ostatges (Article 3). Aquest dret no s'ha respectat perquè els terroristes de Hamas van fer una incursió a Israel i en el seu replegament van segrestar nens i persones per tal de fer intercanvis a posteriori. Això vulnera l'acord en el qual s'estipula la prohibició de prendre ostatges.</p>
<p>En aquesta notícia s'anuncia que Israel ha tancat el pas de la seva frontera amb la Franja de Gaza i simultàniament també ho ha fet amb Egipte.</p> 	<p>En aquesta acció exercida per Israel es vulneren els drets recollits en l'article 49. En aquest article s'estipula que els civils que es veuen afectats per la guerra han de tenir la possibilitat de poder fugir del territori i han de ser acollits amb unes condicions mínimes que respectin la seva integritat física i necessitats bàsiques. Aquest dret es vulnera per part d'Israel perquè, tal com es diu en la notícia, ha tancat tota la frontera amb la Franja de Gaza així com ho ha fet amb Egipte. Aquest tancament impossibilita l'entrada d'ajuda humanitària al territori i l'evacuació de la població civil cap a territoris fora de perill. Per tant, això vulnera l'article 49, en el qual s'estipula que la població civil ha de tenir la possibilitat de refugiar-se.</p>
<p>Israel ocupa territori palestí i els fa fora mentre incorpora en aquest mateix territori habitants israelians.</p> 	<p>En aquesta acció realitzada per Israel durant molts anys es vulnera l'article 49. En aquest article hi ha un punt on s'estipula que la potència ocupant no podrà efectuar l'evacuació o el trasllat d'una part de la població civil al territori ocupat. Aquest dret es vulnera perquè, tal com s'explica en la notícia, Israel fa molts anys que ocupa territori palestí i envia població israeliana per ocupar-los i a posteriori els reclama com a seus. Israel la du a terme aquesta acció des de la fi de la Segona Guerra Mundial, és a dir, des de fa gairebé 75 anys.</p>

Israel ha bombardejat població civil en diferents ocasions en camps de refugiats de palestins.

En aquesta notícia es vulnera l'article 3 on s'estipula que "Les persones que no participin directament a les hostilitats, inclosos els membres de les forces armades que hagin depositat les armes i les persones posades fora de combat per malaltia, ferida, detenció o per qualsevol altra causa, seran, en totes les circumstàncies, tractades amb humanitat, sense cap distinció d'índole desfavorable basada en la raça, el color, la religió o la creença, el sexe, el naixement o la fortuna o qualsevol altre criteri anàleg".

Aquest article es vulnera perquè Israel en diferents ocasions ha bombardejat de manera indiscriminada camps de refugiats de ciutadans palestins que es troben en situació vulnerable. D'aquesta manera, Israel ha passat per sobre d'aquest article i ha actuat al marge del dret internacional. Israel es justifica afirmant que en aquests camps de refugiats s'amagaven terroristes de Hamas i actius militars.

En aquesta notícia s'explica la massacre de Hamas a població israeliana en un festival per la pau al sud d'Israel.

Es vulnera l'article 3 completament.

- Els atemptats contra la vida i la integritat corporal, especialment l'homicidi a totes les seves formes, les mutilacions, els tractes cruels, la tortura i els suplicis
- La presa d'ostatges.
- Els atemptats contra la dignitat personal, especialment els tractes humiliants i degradants.
- Les condemnes dictades i les execucions sense judici previ davant un tribunal legítimament constituït, amb garanties judicials reconegudes com a indispensables pels pobles civilitzats.

Tots aquests drets s'han vulnerat perquè Hamas va massacrar de manera indiscriminada la població civil. De la mateixa manera, van prendre ostatges i van publicar tot un seguit de vídeos a les xarxes amb els cadàvers de la població civil i van vulnerar la seva dignitat.

Roger Conde, 2 batxillerat

ENTREVISTA A

Núria Marco: “Cridem a la corresponsabilitat de la ciutadania entenent que un espai no s’ha de netejar si abans no s’embruta”

Entrevistem Núria Marco, regidora d’Acció Climàtica i Medi Rural i d’Educació de l’Ajuntament d’Amposta, amb l’objectiu de conèixer les actuacions de l’ajuntament per mantindre una ciutat neta.

Des de fa temps observem brossa pels carrers de la ciutat, a què es deu?

És difícil d’assenyalar només un motiu. D’una banda, reconeixem que segurament va haver-hi un mal dimensionament de les necessitats a l’hora de fer el contracte amb l’empresa externa que s’ocupa de la neteja viària. De l’altra, pensem que es deu a una manca de sentiment de pertinença a la ciutat.

Com a Ajuntament som coneixedors de les responsabilitats que tenim pel que fa a la neteja de la ciutat i prendrem les mesures pertinents per revertir la situació. Tot i això, també cridem a la corresponsabilitat de la ciutadania, entenent que un espai no s’ha de netejar si abans no s’embruta, i que no és més net qui més neteja sinó qui menys embruta.

Quines mesures pren l’Ajuntament per millorar la situació?

Prenem diverses mesures en funció de quin sigui l’origen. Per exemple, durant els últims anys hem instal·lat més papereres i hem canviat el model per evitar que es puguin introduir a les papereres, destinades a residus de butxaca, bosses d’escombraries de les cases.

També hem reforçat la vigilància i l’incompliment de les ordenances pel que fa a l’abocament de residus fora dels contenidors i hem imposat les sancions econòmiques pertinents quan hem pogut localitzar les persones infractores.

L’any passat, vam reforçar el servei de neteja amb 6 peons de carrer, que recollien la brossa manualment i complementaven les màquines de neteja.

Hem fet també campanyes de conscienciació entre la ciutadania en diversos formats, per tal de reciclar més i embrutar menys, i en tenim prevista una de transversal que s’iniciarà prompte.

I finalment, l’any que ve es posarà en funcionament el sistema de detecció d’ADN caní, amb la qual cosa podrem identificar els gossos i, especialment, els propietaris que no recullin els excrements de la via pública per sancionar-los.

Hi ha països que duen a terme un sistema de retorn d’envasos mitjançant el qual es reemborsa el pagament de l’envàs. Creieu que podria ser una mesura que ajudés a no embrutar tant?

Crec que el reciclatge no va gaire vinculat a la neteja. És a dir, segurament les persones amb consciència ambiental reciclen i no embruten. Però no crec que el fet de tindre màquines per al retorn d’envasos ajudés a tindre els carrers més nets. Potser sí que ajudaria a reciclar més, tot i que en les diverses consultes que hem fet a l’òrgan gestor de residus sempre se’ns ha informat que la llei no contempla aquest sistema en tot l’estat espanyol.

Per conscienciar els joves dels beneficis de mantindre una ciutat neta, heu pensat de fer alguna activitat de neteja com es fa als espais naturals?

Fins ara només les havíem contemplat als espais naturals, pel fet de ser els entorns que més sensibilitat necessiten. Però seria una bona iniciativa! Sí que hem contemplat fer campanyes de conscienciació en coordinació amb els joves i els centres educatius.

Heu considerat augmentar la contractació del personal de neteja?

L'opció en què estem treballant ara és la internalització del servei, és a dir, que no sigui una empresa privada externa qui s'encarregui de la neteja i la jardineria, sinó que ho puguem fer amb personal propi. Per fer-ho, primer hem d'esperar que s'acabi la vigència del contracte, però ja estem plantejant l'estructura que ha de tindre, que passarà segurament per augmentar el nombre de treballadors i canviar el sistema de neteja en alguns casos per incrementar la neteja manual, ja que pensem que és més efectiva.

Teniu detectats punts crítics on s'acumuli més la brossa? Quins són?

Sí, són punts on normalment hi ha més afluència de persones, especialment algunes places, i a la via pública entre la vorera i els cotxes. M'agradaria remarcar que en les revisions periòdiques que fem hem corroborat que en tots aquests punts hi ha papereres suficients per llençar la brossa i que, per tant, aquest no hauria de ser l'origen del problema.

Quins serveis de neteja teniu a l'Ajuntament?

A Amposta disposem del servei de neteja viària, que contempla la neteja dels carrers d'Amposta i dels nuclis aïllats com Poble Nou del Delta i Eucaliptus i que, a més de la neteja, també s'encarrega de la jardineria. El manteniment i la neteja del parc dels Xiribecs i del Camí de Sirga es fa a través d'una fundació d'integració sociolaboral, i la recollida de la brossa dels contenidors mitjançant una empresa contractada pel Copate, el Consorci de Polítiques Ambientals de les Terres de l'Ebre.

Els serveis de neteja quines tècniques de neteja utilitzen i en quina freqüència s'efectuen?

La majoria de tasques en aquests moments són amb màquines tipus bufadores, aspiradores i màquines d'aigua a pressió, i pensem que aquest és segurament un dels aspectes més importants a canviar quan implementem el nou servei de neteja. La freqüència varia en funció dels carrers: si són de gran afluència de persones es passa amb més freqüència que si són carrers amb menys afluència. Tot i això, si detectem la necessitat de passar per un carrer per netejar-lo es fa sense necessitat de tenir en compte el que marquen les freqüències estipulades.

Gràcies per l'entrevista.

Gràcies a tu.

Jan Lor, 1 ESO A

DILEMA

Mulla't!

En aquest dilema hauràs de decidir entre comunicar-te amb tot el món o tenir una habilitat especial.

Escaneja el següent QR per afrontar-te als dilemes.

Alba Verdú, 2 ESO A

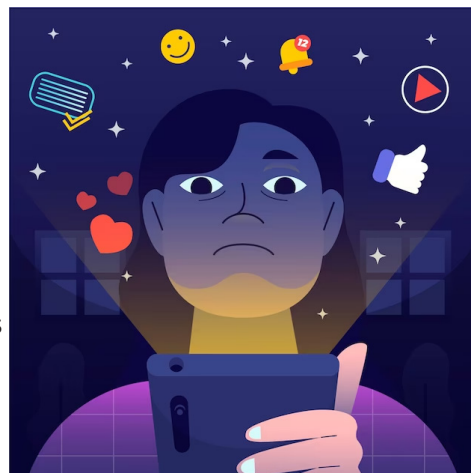
ENTREVISTA A

Javi Buj: “Les addiccions a les xarxes socials i/o videojocs són comparables a addiccions com les drogues, l’alcohol o el joc en línia”

Javi Buj és agent de l’Oficina de Relacions a la Comunitat de la comissaria dels Mossos d’Esquadra d’Amposta.

Què opines sobre el perill que hi ha últimament a internet?

Internet és un món que conviu amb nosaltres des dels anys 60. És amb el boom de les xarxes socials adherides a les noves generacions, les que han portat la interacció i hiperconnexió a un altre nivell. Sobre el perill d’internet pròpiament dit, penso honestament que aquesta possibilitat de comunicació instantània, adquisició de coneixements sense límits ni fronteres i digitalització constant és un valor afegit en la societat si es porta amb seny, sentit comú, prudència i responsabilitat des dels primers anys de vida dels menors i essent acompanyats en aquest camí per la família.

Creus que les xarxes socials són segures?

Totes les xarxes socials sense excepció són el que són, un canal de comunicació per a la societat, creen tendències, noves formes d’entendre la vida social, laboral, sentimental en molts de casos, però sobretot, són un negoci. I com a negoci ha de sortir rendible a les empreses creadores de plataformes digitals com Instagram, Twitch, Discord, TikTok, entre altres. Si parlem de seguretat en el terme més tècnic, penso que deriva en la supervisió parental i en la praxi responsable dels mateixos usuaris. Plataformes com Tik Tok ja han estat sancionades per facilitar l’obertura de perfils a menors de 6 anys fins als 13 sense cap tipus de filtre. Però aquestes multes són per a ells simbòliques, a canvi del benefici que obtenen. La clau, tindre en l’àmbit familiar una bona educació i salut digital.

Quins perills creus que hi ha en les xarxes socials?

Els perills es poder diversificar en àmbits: Addiccions descontrolades a les xarxes socials i/o videojocs per part dels menors, amb problemàtiques de salut mental greus comparables a altres addiccions com ara les drogues, l’alcohol o el joc en línia. La influència negativa d’alguns reptes virals com “La caza el pijo”, “El cráneo roto”, “Ofegament voluntari o forçat”, entre altres i tendències dels creadors de contingut no aptes per a edats prematures i que farien referència al consum de certs videojocs, contingut Just Chating, entre altres. Un altre problema és l’accés a pàgines sense cap tipus de filtres ni requisits com Omegle, on l’anonimat i els contactes random fan que el menor i qualsevol usuari interactuï de manera molt perillosa pel contingut que pot trobar-se i els contactes que pot establir. Actes sexuals en directe, agressions físiques, amenaces de mort, exhibició d’armes de foc, “grooming”, “sexting” són alguns dels exemples més comuns i que menors, des de 1r d’ESO, tenen normalitzat. Un tema preocupant també és el problema del “hate” i la ciberaddicció descontrolada que hi ha a les xarxes.

Penses que gràcies a la tecnologia el nivell de ciberassetjament ha augmentat? En quin percentatge?

Sí que ha augmentat, puc comentar amb rotunditat que sí. Quant al percentatge, no trobo dades prou objectives per facilitar-lo. El que tinc clar, partint de les més de 400 formacions que porto a les espatlles i més de 100 assistències a menors i famílies, és que les dades que coneixem solament són la punta de l’iceberg. Un altre tema a tractar serien les conseqüències que se’n deriven per a les persones implicades (víctima, assetjador, rols neutres i rols negatius). Tots perdem. Cap persona guanya enfront d’un cas d’assetjament o ciberassetjament. Perdem com a societat.

Quina creus que hauria de ser l'edat mínima per tenir xarxes socials?

Jo l'establiria entre els 14 i els 16 anys. Encara que estic molt més a favor de potenciar des dels primers anys del menor una supervisió i un acompanyament familiar dins del món digital. Aposto clarament per la sensibilització pedagògica preventiva.

Quan es considera que una persona és addicta a la tecnologia?

Clarament, quan el seu dia a dia queda sotmès al consum de pantalles i connexió a internet. Parlo de rutines, hàbits de vida saludables, temps de família, de descans, de vida acadèmica i, sobretot, de socialitzar en la seva "vida real", potenciant tots els seus recursos i habilitats socials (empatia, assertivitat, control de les emocions, frustració, tolerància, respecte, etc).

Creus que hauria d'haver-hi una edat mínima per tindre un mòbil? I si és així, quina?

Considero que l'accés al primer mòbil en propietat hauria de ser a partir de l'ESO. És important per al menor no quedar en mode off respecte als seus iguals. Per entendre aquesta particularitat cal escoltar les seves necessitats, intentar posar-se en el seu terreny de joc per tal que posteriorment, pugui trobar suport amb els adults. No és tant l'edat d'accés, com la informació pedagògica, l'acompanyament emocional i els vincles de confiança i comunicació fixats entre les parts (família).

Penses que els pares haurien de controlar el que miren i fan els seus fills? Per què?

Opino que els pares no solament tenen el dret, sinó l'obligació de supervisar l'evolució de la identitat digital del menor (interacció, cercle social digital, tipus de contingut, perfils d'usuari, contrasenyes, etc.). La paraula controlar em resulta coercitiva, i la idea és ser pares i no policies. La pedagogia parental resulta indispensable per tal de trobar el camí de cara a supervisar des de la confiança recíproca i la comunicació honesta.

Ens podries donar 3 consells per estar més segurs a internet?

- Convideu a fer partícips els pares de la vida digital.
- Intenteu trobar al màxim equilibri entre la personalitat en la vida real i el món digital (coherència).
- Informeu-vos sobre quines són les pautes establertes per tal de tindre una bona identitat i salut digital. Cal donar-li la importància que es mereix.

Gràcies per l'entrevista.

Gràcies a tu.

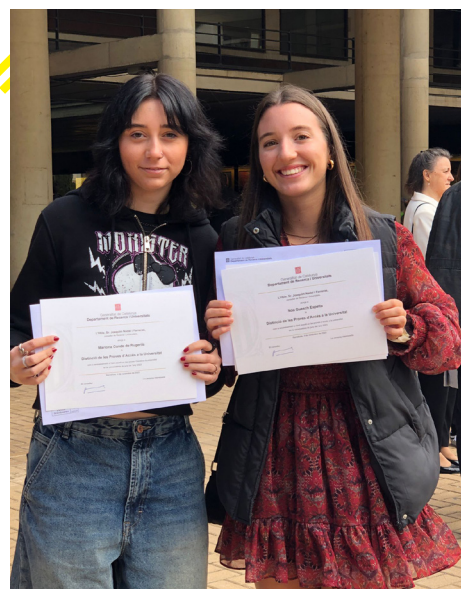
Aina Baiges, 1 ESO A

Jan Lor, 1 ESO A

Dues alumnes d'Itec reben la distinció PAU

Mariona Conde i Noa Guasch, dues exalumnes de l'Institut de Tecnificació, van ser guardonades per la Generalitat de Catalunya per haver aconseguit algunes de les notes més altes a les PAU 2023 de Catalunya. Aquest reconeixement, que concedeix el Consell Interuniversitari de Catalunya, s'atorga anualment a aquells alumnes que obtenen una qualificació igual o superior a 9 punts, en la fase general de les proves d'accés a la universitat.

Eyden Tomàs, 2 ESO A

Teenager's free time

Hey, I'm sure that most of you asked your parents what they did in their free time when they were young. Well, I did it, and it was interesting!

Nowadays, our generation waste our time on social media, or talking with friends, but online. And we don't hang out as our parents used to do: going to the mountain, doing sport...

But, in the past, it was so different! As I know, our parents were more active, they used to like to do more sport like cycling, swimming or things like that. They used to be more connected with nature and the space around them, having great-free time with "real" people, not online ones.

I remember one day talking with my grandmother, she told me that my mother and her friends used to be very brave! They usually went to their neighbours' private-swimming pools when they weren't there, and spent all the day around the pool, eating and having fun. I could never do something like this! Imagine that the neighbour arrived at that moment. Too much adrenaline.

In conclusion, I think that these days our generation is getting bored and we don't do anything exciting! Only playing video games and seeing social media. We should get more active as our parents did and go out with our friends, in real life! Connect with nature as older generations used to do and have fun!

Abril Cid, 4 ESO A

ESPORTS

Biel Jiménez queda segon en la Tirada Nacional

L'alumne d'Itec Biel Jiménez, de primer de batxillerat, va quedar segon en la triada Nacional cadet d'espasa. La competició es va disputar al pavelló Distrito Centro de la ciutat madrilenya d'Alcobendas el passat 7 d'octubre.

Aina Baiges, 1 ESO A

Alumnes d'Itec aconsegueixen el podi en esgrima

El grup d'Esgrima Amposta va participar en el Torneig de Ranking Nacional M'20 masculina i femenina celebrada a Valladolid, Castella i Lleó. Les participacions més ressaltades van ser protagonitzades pels alumnes i exalumnes de l'Institut de Tecnificació. Daniela Pinyol, alumna de 2n de batxillerat, va ser tercera en individuals, i els alumnes i exalumnes d'Itec Ivan Borodín, Antonio Pomchenko, Biel Jiménez i Ferran Tomàs van ser tercers per equips. En individuals, el més destacat va ser l'exalumne d'Itec Antonio Pomchenko, que va quedar en vuitena posició.

Norah Cid, 2 ESO B

ARÀBIA SAUDITA I ELS SEUS DINERS

Aràbia Saudita i les clàusules a jugadors promeses

Últimament, molts jugadors de futbol se n'estan anant a Aràbia, no per passió sinó per diners. Fa anys que passa, jugadors que poden fer un últim ball a Europa prefereixen anar a jugar a Aràbia per diners. Últimament està sonant molt el cas Gabri Veiga.

Gabri Veiga és un jugador de la selecció portuguesa que se'n va anar a l'Al-Ahli Saudi Football Club quan era jugador del Celta de Vigo i sent una gran promesa del futbol europeu. Veiga va rebutjar ofertes més baixes de part d'equips importants d'Europa, com per exemple el Napoli. De fet, a Gabri Veiga ja se'l comparava amb el nou Ricardo Kaká del futbol.

Gabri Veiga, al Celta de Vigo, va aconseguir un palmarès impressionant. Va jugar 36 partits i va fer 11 gols en un equip que va quedar a mitja taula i on va mostrar el seu olfacte goleador com a migcampista.

En conclusió, el futbol aràbic està cremant el futbol europeu. Això provoca que els jugadors que no estan preparats per a la competició d'elit pugin de valor i els que tenen un bon nivell siguin excessivament cars i arriben a costar, o fins i tot superar, els 100 milions. D'aquesta manera, els jugadors TOP a escala mundial són gairebé impossibles de fitxar perquè la majoria valen més de 200 milions d'euros.

Aleix Drago, 2 ESO C

Antoine de Ville, el primer escalador de la història

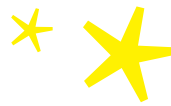
L'escalada és una disciplina que es practica des de la prehistòria, però no com a esport sinó com a activitat que servia per buscar menjar, per caçar o per protegir-se dels animals.

L'escalada esportiva va començar al voltant del 1492 amb Antoine de Ville, el primer escalador de la història. De Ville va pujar amb l'ajuda d'una bastida el Mont Aiguille, una muntanya situada a França. Va decidir pujar-hi perquè el rei d'aquell temps li va oferir diners a canvi de fer l'ascensió. Des d'aleshores, la gent es va començar a interessar per aquesta tècnica que, més tard, es va considerar un esport.

L'esport va començar a ser famós i, a partir de llavors, van sorgir els diferents tipus d'escalada com ara l'escalada en gel, l'escalada en bloc o l'escalada lliure, que consisteix a escalar sense cap mena de material. També van sorgir els diferents tipus de graus, és a dir, els diferents tipus de nivells d'escalada.

Carla Baiges, 2 ESO B

CELEBRACIONS

ELS ALUMNES DE 1R D'ESO TEATRALITZEN RELATS DE TERROR PER LA CASTANYADA

Per celebrar la Castanyada els alumnes de primer van participar en l'activitat de Lectures terrorífiques, organitzada per la biblioteca de l'institut. L'activitat va començar amb una petita introducció sobre la tradició i els orígens d'aquesta festa.

Després, un grup d'alumnes va teatralitzar "Dayoub el criado del rico mercader". L'obra explicava com un criat era perseguit per la mort.

Tot seguit, un grup d'alumnes va explicar els orígens de Halloween en anglès i els principals personatges de Halloween i les seues característiques. Per fer-ho més atractiu cada alumne es va disfressar d'un d'aquests personatges.

Per finalitzar, un últim grup d'alumnes va llegir diversos fragments de relats de terror en català.

Aleix Drago, 2 ESO C
Alejandro Sánchez, 2 ESO C

LA SETMANA BIO A ITEC. COM HO HEM CELEBRAT?

La Setmana Bio és un esdeveniment que se celebra anualment per crear consciència sobre els beneficis de l'agricultura i els aliments ecològics. Al nostre institut cada any celebrem la Setmana Bio per conscienciar els alumnes dels beneficis que tenen els aliments ecològics i saludables. Aquest any els alumnes d'ESO i grau bàsic han proposat una idea d'esmorzar saludable i cada dia de la setmana s'han presentat els esmorzars que ha elegit cada nivell d'ESO i grau bàsic. A més de fomentar el consum de productes i aliments ecològics les propostes volien potenciar el consum de productes de proximitat i una dieta saludable.

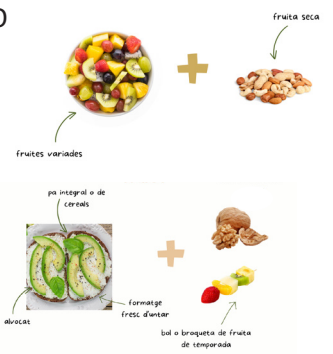
Què són els aliments ecològics?

La definició d'aliment ecològic és molt senzilla: són tots aquells aliments que s'han produït de manera natural, evitant qualsevol ús de components químics (pesticides, fertilitzants...) que alteri l'ecosistema, i que mantenen el cicle natural -sense cap tipus d'alteració genètica- durant el creixement.

Quines empreses de les Terres de l'Ebre produeixen productes ecològics?

Si voleu contribuir al consum d'aliments ecològics podeu anar a comprar a botigues locals o del territori. Per exemple, podeu comprar oli ecològic a Ecodrics, a l'Ametlla de Mar, o arròs i pasta a Riet Vell. A Alcanar, la Calafa produeix alvocat i melmelada completament ecològics. Als súpers és difícil trobar verdures ecològiques, però si en voleu menjar de completament naturals podeu anar a la botiga Verdures Castellà, situada a l'avinguda de la Ràpida d'Amposta. Ecoebre, a Bitem, produeix fruita ecològica com ara taronges i mandamines.

Romaysae Chetouan, 3 ESO A

Llegir el món

Recomanacions Literàries,
cinematogràfiques
i musicals

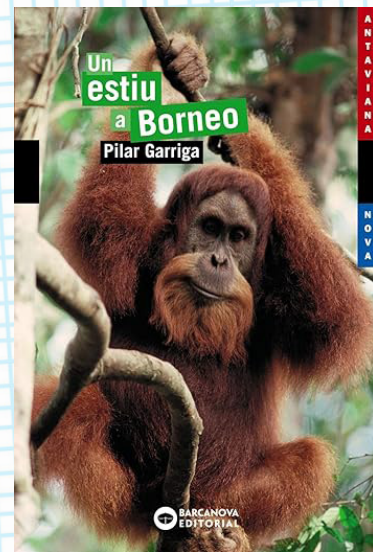
Llibre de portada: "Un estiu a Borneo"

Després de llegir el llibre "Un estiu a Borneo" us recomano a tots que quan tingueu temps el llegiu perquè és un llibre divertit, emocionant i molt ben escrit, ja que quan el llegeixes vius la història com si fossis dins.

És una llàstima que no sigui molt conegut perquè realment és una joia de llibre. Només se n'han fet dues edicions, però espero que se'n facin moltes més. L'autora, Pilar Garriga, té més llibres, però cap té premi.

Hi ha coses que m'han agradat molt del llibre. Per exemple, els capítols són curts i ràpids de llegir (encara que els primers capítols es fan una mica més llargs, ja que encara no tens prou informació per entendre la història). La trama és sorprenent perquè no t'esperes mai el que passarà, cada capítol que llegeixes t'emportes una sorpresa.

En resum, és un llibre que es gaudeix molt i no es fa pesat, personalment trobo que si el llegiu gaudireu molt de la lectura.

Aina Baiges, 1 ESO A

"FIVE NIGHTS AT FREDDY'S" per Iona Koppers Pons (2 ESO B)

"Five nights at Freddy's" és una pel·lícula de terror basada en el famós videojoc FNAF. Els fans d'aquesta sèrie de videojocs porten esperant molts anys aquesta pel·lícula, que ha fet que només en un cap de setmana es recaptessin 80 milions de dòlars.

En aquesta primera entrega se'ns presenta Mike, el nou guàrdia de seguretat en una pizzeria abandonada, i la seva germana Abby. El que no saben és que aquella pizzeria antigament era famosa pels seus animatronics que ara estan deteriorats pels anys. Els animatronics són unes figures controlades electrònicament, mecànicament o pneumàticament que normalment representen animals, en aquest cas: una gallina, un conill, una guineu pirata i l'animatronic principal, un os.

En resum, si us agraden les pel·lícules de por i misteri, i teniu una estona lliure aneu a mirar "Five nights at Freddy's" al cine o, si ho preferiu, la podeu mirar en línia.

Històries de nit

Quan l'Àlex surt d'amagat en meitat de la nit per cremar els seus quaderns nocturns, se sent misteriosament atret pel que sent en un apartament veí.

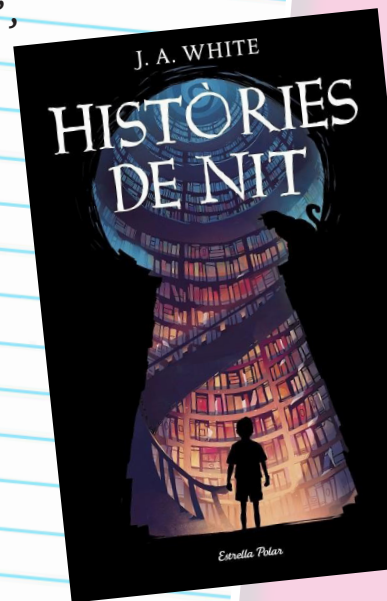
En entrar-hi, és atrapat per una bruixa i coneix una nena que fa molt temps que n'és presonera.

L'obra es relaciona amb l'estil iniciat per "Stranger Things", en el qual els nens protagonitzen històries esgarrifoses de caire paranormal amb un toc d'humor i ironia.

A causa de la seva fama s'ha tret una pel·lícula inspirada amb el llibre: "Cuentos al caer la noche".

El que més crida l'atenció quan llegeixes "Històries de nit" és que no té cap clixé, no t'esperes mai el que passarà a continuació, a més a més, t'endinsa molt en la història enganxant-te cada vegada més. És un llibre perfecte per a aquells lectors a qui els agrada el misteri i el thriller. Us convidem a llegir-lo!

Iona Koppers, 2 ESO B

The Originals

Si t'interessa el gènere de drama sobrenatural amb vampirs, licantrops i altres criatures sobrenaturals, "The Originals" pot ser una excel·lent elecció per a tu. Aquesta sèrie és una sèrie derivada de "The Vampire Diaries" i se centra en els primers vampirs originals, la família Mikaelson, mentre tornen a la seva antiga ciutat de Nova Orleans.

La sèrie explora les complexitats de la família Mikaelson, una de les famílies més antigues i poderoses d'éssers sobrenaturals. Les relacions entre els membres de la família i els seus conflictes donen lloc a trames intrigants. Crec que els personatges de "The Originals" són carismàtics i estan ben desenvolupats. Cada membre de la família Mikaelson té la seva pròpia personalitat i història, el que fa que la sèrie sigui emocionant i captivadora. A més de les relacions familiars, la sèrie explora les intrigues polítiques i els conflictes entre diferents faccions sobrenaturals. Això afegix una capa addicional d'intriga a la trama.

També m'ha agradat l'evolució significativa en els personatges al llarg de les temporades. Aquest desenvolupament contribueix a mantenir la trama fresca i interessant.

Recordeu que les preferències pel contingut audiovisual són molt personals, però si gaudiu de les històries amb elements sobrenaturals, relacions complicades i intriga, "The Originals" podria ser una excel·lent opció per a vosaltres.

Tanit Caballé, 3 ESO A

El cuerpo en llamas

La sèrie "El cuerpo en llamas", escrita per Laura Sarmiento i dirigida per Jorge Torregrossa i Laura Mañá, es va estrenar el 8 de setembre a Netflix.

És una ficcionalització dels fets reals coneguts com el crim de la Guàrdia Urbana ocorreguts el 2017 prop del pantà de Foix. Lloc on Rosa Peral i Albert López van cremar un cotxe amb Pedro Rodríguez, ja mort, al maleter.

Aquest cas va ser molt mediàtic, ja que tant els acusats com la víctima eren tres membres de la Guàrdia Urbana de Barcelona. Per això, van fer diversos llibres i algunes sèries de televisió. Rosa Peral, però, assegura no haver rebut ni tan sols un euro.

La sèrie es va rodar a Barcelona i a diversos espais del municipi de Manresa, a la comarca del Bages, a Caldes de Montbui, i diversos municipis del Maresme, com ara Mataró, entre altres llocs. Ha sigut el top 1 de Netflix poc després d'haver-se emès.

És de les millors sèries de crims espanyoles que s'han produït fins ara, ja que presenta una ficció atractiva inclús per a qui estigui cansat de les gastades convencions del true crime.

"El cuerpo en llamas" ha estat produïda per la barcelonina Arcadia Motion Pictures i està protagonitzada per Úrsula Corberó (Rosa), Quim Gutiérrez (Albert), José Manuel Poga (Pedro) i Isak Férriz (Javi), entre d'altres.

Alejandro Sánchez, 2 ESO C

keyblade

Keyblade és un raper que fa raps sobre videojocs, personatges de pel·lícules, etc. i és mundialment conegut per haver creat les èpiques batalles de rap del frikisme, batalles de rap de personatges ficticis del món friki. També fa cançons com "Gusano", un temazo sobre l'amor.

Brandon Lasala, 2 ESO A

SOLUCIONS

C	S	P	U	F	C	O	P	T	U	X
E	R	L	A	A	E	F	S	E	A	N
L	E	R	D	P	S	A	G	N	U	E
E	I	E	T	O	T	M	H	A	U	U
B	S	G	O	L	R	Í	D	W	J	A
R	M	A	R	G	E	L	O	U	L	W
A	A	L	T	A	L	I	L	Q	T	A
C	G	S	E	C	L	A	Ç	D	I	K
I	S	P	L	F	A	O	O	N	Ó	N
Ó	R	B	L	X	S	Y	S	O	M	C

